

Információ a Szülészet ügyeleti napokról

A Szülészet/Sebészet ügyeleti hét felét a sebészetben, a másik felét a szülészetben töltik el a hallgatók. A magyar diákok hétfőn, kedden a sebészetben vesznek részt a munkában, majd szerdától a szülészet munkájában vesznek részt.

A munka reggel 8 órakor kezdődik, köpeny/műtősruha viselete kötelező. A gyakorlat 16 óráig tart, először a menhelyes műtétekben, majd az ambuláns műtéteknél/vizsgálatoknál vesznek részt a hallgatók.

A szülészeti klinika betegforgalmának tekintélyes részét a menhelyes program adja, ami a hallgatók gyakorlati képzésének elősegítése érdekében zajlik. A program keretében heti 4 alkalommal ivartalanítunk különböző menhelyekről érkező kutyákat. Minden héten hétfőtől csütörtökig zajlanak az operációk, naponta 4 kutya érkezik, szuka és kan egyedeik egyaránt, azaz egy hét alatt 16 db ivartalanítása történik meg. A program fő célja, hogy a hallgatók számára lehetőséget biztosítson gyakorlati készségeik javítására. Ezen műtéteknél a hallgatók gyakorolhatják a vénakanül bevezetését, az anesztézia lépéseit, az intubálást, a műtéti bemosakodást, a steril kesztyűfelvételt, a műtéti köpeny felvételét, és asszisztálhatnak a műtétekhez. A hallgatói visszajelzések alapján a diákok hasznosnak érzik a programot, mivel egyetemi éveik alatt aktívan részt vehetnek műtéteknél. A műtétekben az ügyeletre beosztott hallgatók, a 11.féléves gyakornokok és az Erasmus/ Ceepus programok keretében egyetemünkön tartózkodó hallgatók vesznek részt.

A programban több menhely is részt vesz, és az ő visszajelzéseik alapján is hasznos a program, mivel az állatok szakszerű ellátásban részesülnek, és ingyenesek számukra a beavatkozások. A programban microchippel megjelölt, érvényes oltással rendelkező, egészséges, parazita ellen kezelt, kezelhető, nem agresszív állatok vehetnek részt. Az operációk költségeit az egyetem finanszírozza.

Összességében tehát a menhelyes program célja, hogy a hallgatók klinikai készségei fejlődjenek, gyakorlatot szerezzenek a műtéti beavatkozások területén, és közben a menhelyek tevékenységét is támogassuk. Évente több száz kutya kerül ivartalanításra, ami terhet vesz le a menhelyek válláról, a kutyapopuláció kontrollálásában is jelentős ez a tevékenység, nem beszélve arról, hogy a hallgatók úgy kerülnek ki intézményünkől, hogy aktívan részt vehettek ivartalanítási műtéteknél.

A szülészeten hétfőtől csütörtökig naponta négy menhelyes kutya ivartalanítása zajlik, ezen felül vannak ambuláns műtétek, vizsgálatok. A menhelyes kutyák előző nap délután, vagy aznap reggel érkeznek. Az altatási lapok kitöltését, a gyógyszerek mennyiségének kiszámítását, a gyógyszerek előkészítését, az ebek fizikális vizsgálatát, a kanül behelyezését, gyógyszerek adagolását, a páciens intubálását, az altatás során a monitorozást hallgatók végzik, valamint műtétenként 1-2 hallgató bemosakszik és asszisztál a beavatkozáshoz.

A menhelyes műtétek menete:

1. Altatási lapok kitöltése a páciensek adataival.
2. Gyógyszerek adagjainak kiszámítása
  - ✓ Premedikációs szerek: fentanyl, ketamin, dormicum (midazolam)
  - ✓ Morfin (intubálás után intramuscularisan applikált szer)
  - ✓ Postoperatív gyógyszerek:
    - Antibiotikum: Betamox (amoxicillin) vagy Noroclav (amoxicillin-klavulánsav)
    - Fájdalomcsillapító: Melovem inj (meloxicam, NSAID) vagy Tramadol
3. A kiszámolt adagok felszívása fecskendőbe, a szerek feltüntetésével a fecskendőn
4. Kutyák fizikális vizsgálata (szív hallgatószerű vizsgálata zörejek, ritmuszavarok kizárására; testhőmérséklet mérés; szuka esetén péra és emlőléc vizsgálata, kan eb esetében herék vizsgálata)
5. Vénakanül behelyezése
6. Premedikációs szerek (fentanyl, ketamin, midazolam) beadása a vénakanülon keresztül
7. Indukció propofollal hatás szerint (5ml/10 ttkg maximum dózis) intravénásan, majd endotracheális tubus behelyezése
8. Altatógépre helyezés (isofluran, oxigén, Ringerfundin infúzió, az oxigénszaturáció és szívfrekvencia monitorozása pulzoximéterrel)
9. A morfin intramuscularis applikálása a m. supraspinatus izomba
10. Az asszisztens előkészíti a műtéti területet (borotválás, mosás), majd a kutyát bevisszük a műtőbe, ahol az anesztézia fenntartása isoflurannal történik. A páciens infúziót kap, és mivel az isoflurannak nincs fájdalomcsillapító hatása, fenntartásra fentanyl-ketamin tartalmú Salsol infúziót adagolunk perfúzor segítségével.

11. A műtőbe csak maszk, sapka és lábzsák felvételével lehet bemenni. A maszkot és sapkát lehetőség szerint a teljes gyakorlati hét folyamán meg kell őrizni, a lábzsákot naponta kell cserélni.

12. Egy-egy műtéthez egy vagy kettő hallgató mosakodhat be az állatorvosok mellé. A bemosakodás a kéz és az alkar könyékig történő háromszori alapos mosását jelenti szappannal, majd az alkoholt három-ötször kell a kézre/alkarra szárítani. A műtőben a hallgatók műtéti köpenyt vesznek fel az asszisztensek segítségével, majd nyitott/zárt kesztyűfelvétellel steril kesztyűt húznak. (A bemosakodás lépései, a köpenyfelvétel, valamint a kesztyűfelvétel instrukciói, lépései ki vannak ragasztva az üveglablakokra, ajtókra, de ezeket szívesen el is magyarázzuk, demonstráljuk.)

13. A műtét során egy hallgató végzi az altatás során a kutya monitorozását, amit 15 percnként rávezet az altatási lapra. (CRT: kapilláris telődési idő; HR: szívverésszám; SpO₂: oxigén szaturáció, RR: légzésfrekvencia; Iso: Isofluran szintje; Temp: hőmérséklet, amit a műtét előtt mértünk; Fentanyl-ketamin infúzió: 3ml/ttkg/h). Kérdés, változás esetén az aneszteziológus orvos elmagyarázza az eltérés okát.

14. A bemosakodott hallgatók figyelnek, hogy csak steril területekhez érhetnek hozzá, és karjukat nem engedhetik derékmagasság alá. A nem bemosakodott hallgatók a steril tálcától, a műtőasztaltól és az operációt végző személyektől legalább 20-30 cm távolságot tartanak.

15. A műtétet végző állatorvos részletesen elmagyarázza az operáció lépéseit, és a hallgatók gyakorolhatnak, mivel a ligatúrák felhelyezésében és a hasfal/műtéti seb zárásában aktívan részt vesznek.

16. A műtét befejezése után a monitorozást végző hallgató a posztoperatív gyógyszereket (Betamox/Noroclav és Melovem) subcutan beadja a kutyának, majd a páciens elhagyja a műtőasztalt, amennyiben van spontán légzése. Az állatok extubálását és ébresztését az asszisztensek végzik.

17. A menhelyes műtétek lezajlása után a hallgatók részt vehetnek az ambuláns műtéteknél, vizsgálatoknál.

18. A gyakorlat második napján a műtétek után néhány tesztkérdéssel ellenőrizzük, hogy a hallgatók megértettek-e mindent. A szülészetten eltöltött két nap során szívesen fogadjuk a kérdéseket. 😊

